

Έρχομαι τώρα στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής, στα ελληνο -τουρκικά, την ενταξιακή πορεία της Κύπρου και την επίλυση του Κυπριακού.

Για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, θα ήθελα να υπενθυμίσω τη στρατηγική μας που συνοψίζεται από τον Απρίλιο του '96 μέχρι σήμερα σε μερικές λέξεις με πολύ ουσιαστική σημασία: **Βήμα προς βήμα προσέγγιση.**

Και τότε ήταν λίγοι εκείνοι που πίστευαν σε μια πολιτική, η οποία δεν είχε διμερή χαρακτήρα, αλλά ήθελε να εντάξει τα ειδικά προβλήματα της περιοχής στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Αυτή τη μάχη την κερδίσαμε, δηλαδή την ένταξη των ειδικών αυτών προβλημάτων στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο με τις Συμφωνίες του Ελσίνκι, με την εταιρική σχέση της Νίκαιας, με το ρόλο μας στα Βαλκάνια, με το να δείξουμε έμπρακτα στις σχέσεις μας με την Τουρκία ότι επιδιώκουμε την ειρήνη και τη συνεργασία.

Με τις πολιτικές και διπλωματικές πρωτοβουλίες των τελευταίων έξι χρόνων θέσαμε την Τουρκία προ των ευθυνών της. Εμείς θέλουμε μια Τουρκία ενσωματωμένη στο ευρωπαϊκό σύστημα, αλλά στη βάση της αποδοχής των δημοκρατικών αρχών και των πολιτικών και οικονομικών κριτηρίων, που στηρίζουν αυτό το σύστημα.

Παράλληλα, από το 1994 και μετά δρομολογήσαμε, με μεθοδικές κινήσεις, την ενταξιακή πορεία της Κύπρου που τώρα βρίσκεται στην πιο λειπή φάση της. Το έχω πει δημόσια και επανάληψη και θα το επαναλάβω: Δεν αποκλείεται κάποιος να επιχειρήσουν να συνδέσουν την ένταξη της Κύπρου με προηγούμενη επίλυση του πολιτικού προβλήματος.

Γι' αυτό όλες αυτές τις επόμενες μέρες, αλλά και εκείνες που προηγήθηκαν απ' ότου υποβλήθηκε το Σχέδιο Ανάν για την επίλυση του Κυπριακού, κινηθήκαμε και συνεχίζουμε να δρούμε με προσοχή, νηφαλιότητα, αποφασιστικότητα και ψυχραιμία.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης θέλουμε καθαρή λύση. Και η καθαρή λύση είναι μια: Ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς όρους και προϋποθέσεις. Η Ελλάδα θα χρησιμοποιήσει όλα τα θεσμικά μέσα τα οποία της δίνει η Συνθήκη για να ενταχθεί η Κύπρος στην Ε.Ε., σύμφωνα με τις αποφάσεις του Ελσίνκι.

Η ώρα των αποφάσεων στην Κοπεγχάγη πλησιάζει. Και από κοντά η ιστορική ευκαιρία για την επίλυση του πολιτικού προβλήματος.

Πάνω σ' αυτή τη μείζονος σημασίας εθνική υπόθεση που ταλάνισε στην κυριολεξία τον ελληνισμό για 50 χρόνια, εμείς αποφαινόμεστε ξεκάθαρα και με παρρησία: Ναι, τώρα πια έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για να ξεπεραστεί η τελευταία θλιβερή εκκρεμότητα στην Ευρώπη, μετά την πτώση του τείχους του Βερολίνου.

Επί του Σχεδίου Ανάν έχουμε πάρει σαφή θέση: Το Σχέδιο αυτό είναι η αφετηρία μιας διαπραγμάτευσης. Η θέση αυτή είναι το προϊόν ενδελεχούς αξιολόγησης από μέρους των κυβερνήσεων Ελλάδας και Κύπρου. Τη διαπραγμάτευση θα την κάνει η κυπριακή κυβέρνηση και την τελική απόφαση θα την πάρει ο κυπριακός λαός με δημοψήφισμα.

Περιμένουμε μια επίσης ξεκάθαρη απάντηση τόσο από την τουρκική, όσο και από την τουρκοκυπριακή πλευρά. Ειδικά η Τουρκία πρέπει να δώσει θετικό μήνυμα, να αποδεχθεί ως βάση διαπραγμάτευσης το Σχέδιο του Γενικού Γραμματέα και να παροτρύνει τον Ντενκτάς μα παρακαθίσει στο τραπέζι των συνομιλιών. Μια τέτοια απόφαση που χρειάζεται θάρρος, γιατί ξεβολεύει πολλούς στη γειτονική χώρα, ενισχύει τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της και προδικάζει μια ευνοϊκότερη απόφαση στην Κοπεγχάγη, όσον αφορά το θέμα της ημερομηνίας.

Μια τέτοια απόφαση αποβαίνει, επίσης, προς όφελος της τουρκοκυπριακής κοινότητας και κατά συνέπεια προς όφελος όλου του νησιού.

Είναι καιρός οι γείτονές μας να καταλάβουν ότι ο δρόμος της Τουρκίας προς την Ευρώπη περνάει μέσα από την πράσινη γραμμή.

Εμείς, Ελλάδα και Κύπρος, αυτές τις κρίσιμες ώρες, έχουμε πλήρη επίγνωση των ευθυνών μας απέναντι στην Ιστορία μας και τον Ελληνισμό.

Γνωρίζουμε πολύ καλά, κάνοντας έναν απολογισμό της εθνικής προσπάθειας όλων των κυβερνήσεων μετά το '74 να διεθνοποιηθεί το Κυπριακό και να ξεφύγει από τα στενά διμερή πλαίσια των ελληνοτουρκικών σχέσεων, ότι τώρα που βρισκόμαστε σ' αυτή την κορύφωση, πρέπει να αξιοποιηθεί αυτή η συγκυρία που μας παρουσιάζεται.

Και επειδή, ίσως, μερικοί αναρωτηθούν αν επιδιώκουμε λύση του Κυπριακού με όποιο κόστος, θα απαντήσω ευθαρσώς: Ένταξη της Κύπρου πάση θυσία, ναι. Λύση, όμως, για το Κυπριακό μόνον δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική. Κάτι που ασφαλώς μπορεί να επιτευχθεί μέσα από σκληρές και επίπονες διαπραγματεύσεις.

Να είστε βέβαιοι ότι έχουμε Ελλάδα και Κύπρος πλήρη αίσθηση των ισορροπιών του σχεδίου Ανάν. Έχουμε συζητήσει τα σημεία, στα οποία, κατά την άποψη των δύο κυβερνήσεων, χρειάζεται μια εντατική διαπραγμάτευση, αλλά και τα σημεία εκείνα τα οποία πρέπει, βεβαίως, να διευκρινιστούν για να μπορέσουμε να διαπραγματευθούμε. Θα πάρουμε τις αποφάσεις μας, σταθμίζοντας το συνολικό αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης. Προσυπογράφω αυτό που είπε ο πρόεδρος Κληρίδης «να δούμε το δάσος».

Και αυτή τη φορά δεν πρέπει, στεκόμενοι στο δέντρο, να χάσουμε το δάσος. Και δεν πρέπει επίσης να ερμηνεύουμε το διεθνή συσχετισμό δυνάμεων και να προδικάζουμε το αύριο με βάση τα προηγούμενα 40 χρόνια.

Γιατί αν το κάνουμε αυτό, διατρέχουμε τον κίνδυνο της διεθνούς νομιμοποίησης των τετελεσμένων. Γι' αυτό όχι η «παρελθοντολογία», αλλά η συνεισφορά της «δημιουργικής μνήμης» θα μπορούσε να φανεί χρήσιμη σ' αυτές τις κρίσιμες και συνάμα δύσκολες στιγμές.

Λοιπόν, ο χρόνος τρέχει. Και ο ιστορικός χρόνος υπάρχει. Ας το συνειδητοποιήσουμε.